

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybeeskerek, 1909.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

XXXVIII. évfolyam 135. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hónapra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, június 17.

A diploma csődje.

— június 17.

Persze, hogy iskolai cikk ez. De hát miről lehet és miről kell leginkább cikkezni, juniustól szeptemberig, mint az iskoláról, a pályaválasztásról.

Egy ismert nevű pedagógus írta a legutóbb, hogy a diploma eleszi a diploma elől a kenyeret s olcsóvá teszi önmagát. Ez az olcsóság viszont megszüli a latájnernyomort és megteremti a diploma proletárjait. Így válik az állami rend fölrobbantójává a diploma.

Ezek a szavak akkor is igazak volnának, ha csak szórványos esetekre illenének. Amde nem így van. Az élet minden nap új, minden nap meggyőzőbb és elriasztóbb adatokat szolgáltat az idevágó statisztika rendelkezésére. Ha úgy beletekinthetnénk például a különböző ügyvédi kamarák fegyelmi aktáiba, ki nem fogynánk a meglepő és fájdalmas szenzációkból, amelyek legmélyén tíz eset közül legalább kilencben nem a deformált agyvelő, hanem a proletár kényszerű eltévelyedése a kiindulási pont.

Vagy nézzük csak a legfrissebb esetet, amely Németországban történt az orvos-tanárok között. Klasszikus eset, amelynek teljes mértékben való megértésére bizonyos speciális dolgokkal eleve tisztában kell lennünk.

Tisztában kell lennünk például azzal, hogy német szomszédaink még egyáltalán nem tartanak ott ezen a szomorú területen, ahol mi. Ott egészségesebb volt az általános fejlődés és párhuzamosabb az osztályok evolúciója, mint nálunk s a diploma német proletárjai úgy abszolút, mint relativ tekintetből előnyösebb helyzet-

ben vannak a mieinknél. De tudni kell azt is, hogy a diploma kenyérharca rendes körülmények között a legalsóbb rétegeket dölja. A szegény kezdők, a nyomorgó családapák és a tehetetlen stréberek rétegeit. Azok a bizonyos akták erről a tétléről is csodadolgokat tudnának regélni.

Térjünk azonban át magára a német esetre. Friedemann dr. egészségügyi tanácsos néhány héttel ezelőtt leleplezte a birodalom legkeresettebb orvostanárait. Azt állította róluk, hogy közvetítők útján, bizonyos ügynöki jutalék ellenében kerítik magukhoz a vagyonos betegeket. A leleplezés persze nagy feltűnést keltett, a kultuszminiszter szigorú vizsgálatot indított s ekkor beigazolódtott, hogy Friedemann dr. vádjai igazak: legalább egy tucat kiváló nevű és nagy praxisu orvos jutott felhajtók útján a pácienseihez.

Nem lehetne azt mondani, hogy ez a példa rá volna huzható a mi orvosi karunkra. Ez a tiszteletreméltó testület példásan áll a helyén és mintaszerű társadalmi életet él, néhány sarlatán kivételével. De például az ügyvédi karban már feltűnően sok a közismert és hasonló eset s csak az utolsó napokban kerül a magyar kultuszminiszter elé az a följelentés, amely egy középiskola egész tanári karát a megvásárolhatóság vádjával illette.

Mit jelent mindez? A német eset és a mieink, az ismeretek, az ismeretlenek és az eltussoltak együttvéve. Nem kevesebbet, mint azt, hogy Európaszerte elérkezett a diploma csődje. A diplomát meg lehet szerezni, de a diplomával nem lehet megszerezni a felcsigázott igények anyagi fedezetét. Nemcsak a diploma proletárjainak mindenre felkínálkozó kórusa dalolja ezt

a szomorú dalt, hanem azoké is, akik keresnek, de nem tudnak eleget keresni s a pénz utáni vad hajszában meggondolás és megállás nélkül tiporják sárba az általuk képviselt kar becsületét. És ha jól meggondoljuk a dolgot, voltaképpen nem is tehetnek másként.

Ebből a diplomaiázból jó lesz már kigyógyulni társadalmunknak. Ne rohanjanak a szülők vakon a diplomák után, hanem gondos mérlegeléssel gyermekeik tehetségének, rátermettségének s az életviszonyoknak, azt a munkát válasszák gyermekeik élete céljául, amelyiken majd képességeikkel legtöbbet fognak használni önmaguknak és a köznek is.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órá-tól kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is Vidéki hölgyek részére minden nap dében ötézfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Zuhanyfürdő minden nap délután.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünneppnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

Június 29. Lloyd-társulat közgyűlése.

Július 12. közigazgatási bizottság ülése.

— Kinevezés. A király az igazságügyminiszter előterjesztésére Harkay József szegedi törvényszéki jegyzőt a nagybeeskereki kir. járás-bírószághoz albiróvá nevezte ki.

— Ferenczy Zoltán Nagybeeskereken. Dr. Ferenczy Zoltán a budapesti egyetemi könyvtár tudós igazgatója tegnapi este Nagybeeskerekre érkezett, hogy a felsőkereskedelmi iskola holnap kezdődő érettségi vizsgáin elnököljön.

— A magyar földrajzi társaság nagybeeskereki kongresszusa. Mint ismeretes a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesületnek

A „TORONTÁL” tárcája.

Szerelmi álmom.

A tavasz első napjai köszöntöttek be. Az égbolt újra kitisztult, kiderült. Párisban mindenféle virágokat lehetett látni, a köztéren, a kertekben és az utcákon, hová kis kocsi-kocsi tarka csomagokban kerültek.

Minden vidám és pompás volt. A verebek, a külvárosok ez utca síhederei, csipege üldöztek egymást a fákon, melyeken az első zöld rügyek mutatkoztak, fürödtek az utcák szürke porában, holdgölké látszott őket tenni a természet ébredése, a virágos napos kikelet.

Renée felrántotta szerény lakásuknak az ablakát, hol az anyjával, Biggartné asszonnyal egy, a háboruban elesett százados özvegyével a nagy bérkaszányák egyikében lakott.

Valóságos apácaélet élt ottan nyugodt, szelíd életet. Nem érdekelte a külvilág, nem törődött a lármával, mely az utcáról behatolt s kelengyéje himzéseivel rontotta szép kék szeméit.

A házvezetés gondolai után csak a zongorájánál keresett üdülést, mert anélkül, hogy tudná, valóságos művész volt a játékban, született virtuoz, anélkül, hogy valaha tanult vagy komolyan tanulmányozott volna.

A hozománya! . . . Ha erre gondolt, nem tudta megállni mosolygás nélkül . . . Ugy rémlett neki, mintha a mesebeli királyfinak önként kellene jönni, amint a végtelen munkát befejezi. A mesebeli királyfi! Oh igen . . . nem nagyravágyás, nem büszkeség, nem badar vagy rossz hiúságból gondolt erre a királyi völgyégyre. Még azt sem kérdezte magában, vajjon gazdag lesz-e . . . vagy fiatal és szép . . . egyszerűen az a férfi volt, akit kis szíve szeretet anélkül, hogy ismerte volna . . . és várt rá türelmesen, mert épen nem jött arra a gondolatra, hogy talán egyáltalán nem fog jönni.

Aztán meglepte magát néha, amint szeméit a himzéséről felemelte s követte álmát a kék végtelenségén át . . . Majd becsukódott a kis

ablak, mely eszményének megnyitott, ismét hirtelen s újra a valóságban látta magát visszazökkenve. Ilyenkor kinevette saját magát s újra munkájába mélyedt.

Ekkor hirtelen, amint nyugodtan dolgozott, egy hegedű mélabus hangjai szakították félbe a nagy udvar megszokott csendjét.

A művész — bizonyosan a ház valamelyik lakója — kitűnően játszott. Sajátságos kifejezéssel, mely komolysággal remegtette a hangszerét és Renée úgy érezte, mintha lelkének egy részét fektetné bele.

— Lalala! susogta Renée, miközben a hegedűt önkénytelenül halk trillázással kísézte . . . lalala . . . az adante Beethoven Serenadéból . . . Lalala . . . mily bámulatosan fogta fel a művész! Hogyan árnyalta minden frázisát! Azt hitte volna az ember, hogy szenved és sir . . .

Napról-napra ugyanabban az órában újra kezdte az ismeretlen s ugyanazzal a virtuozitással, ugyanazzal a biztos kézzel és mély megrázó érzéssel ment át egyik dallamról a másikra és ez az elterelés a napi munka egyhanguságától az egészséges vidámság egy sugarát vetette a fiatal leány szomorú életére.

Ösztönszerűen a zongorához ült, felnyitotta és játszotta olyan bátorosan ujjakkal, hogy néma maradt, a hegedűs ütemeit, egyiket a másik után, végtelen örömet érzett, hogy találkozhat vele a hangokban.

Lassankint merészebb lett. A billentyűk erősebben csapódtak le a hurokra és egyszer eltoppantva végig kísért egy egész románcot. Majd növekedett a bátorsága és egy napon vidáman adta meg a hegedűnek a jelszót.

Hallotta, amint a művész egy pillanatig habozott s nyilván valami támpontot keresett, hol csatlakozhatnék a lányka dallamához és aztán átengedte magát a hangoknak és folytatta azt a duettet, melyet a lányka kezdett, a távolból. Egy reggel lázasan dobogott a Renée szíve. A nagy négyesgü udvar egyik szembeeső ablakán állott egy fiatal ember. Ő volt az.

Komoly, szomorú volt az arca, de vonásai szabályosak és finomak. Tetszett Renének s úgy érezte, hogy mindig ilyennek és nem másnak gondolta az ő mesebeli királyfiát.

De miért néz konokul másfelé, miért nem tekint át ő hozzá? Ez valóban nagy bátoratlanság volt tőle. A fiatal lány szerette volna oda kiáltani neki:

— Én vagyok a maga kísérője . . . a maga gondolatainak, ábrándozásainak a bizalmasa! Nem ajándékoz meg legalább egy mosolylyal, vagy talán annyira sem vagyok méltó?

Kétszer vagy háromszor egészen kihajolt az ablakpárkányon, a művész azonban sohasem emelte rája a szeméit. Renée felháborította ez a közönyösség s hogy megbüntesse őt, duzzogott rá és nem nyitotta fel többé az ablakát.

— Gyűlölöm és utálom őt!

A zongorája néma maradt. Majd szemrehányást tett magának gonoszságáért, újra reménykedni kezdett, ismét kísérete a művészt a zongorán és úgy rémlett neki, mintha reszketne annak a hangszerre mintegy hálából, élénkebben és nagyobb bensőséggel az érzéstelen nyirettyű alatt.

És anélkül, hogy számot tudna magának róla adni, beleszeretett most Renée a megközelíthetetlen művészbe.

Végre nem tudta tovább kiállni; meg kellett tudnia, hogy kicsoda. Akkor aztán ki akarta jelenteni az anyjának, hogy ahhoz kell férjhez mennie — vagy különben meghal.

Egy napon, amint egyedül ment le, hogy holmi bevásárlásokat végezzen, benyitott a ház-mesternéhez s látszólag egészen közönyösen megkérdezte tőle:

— Micsoda fiatal ember az, aki olyan szépen hegedül itt a házban?

Renée azt hitte, hogy meghasad a szíve, mikor megtudta, miért nem nézett rá a hegedűs.

— Oh, mondta a ház-mesterné szánakozva, egy szegény vak ember, a hegedű az egyetlen szórakozása.

A kis Renée szerelmi álmát ez aztán eloszlatta.

Guy de Téramand.

sikerült megnyerni az országnak egyik legkiválóbb tudós társaságát, a Magyar földrajzi Társaságot, hogy ideai vándorgyűlését Nagybecskereken tartsa. Az egyesület a társaságnak azt ajánlotta, hogy a gyűlést szeptember hó 20. és 30-ika között tartsa meg s a földrajzi társaság elnöke Lóczy Lajos most értesítette a kultúregyesületet, hogy hozzájárul az egyesület javaslatához s a vándorgyűlést szeptember hó 20. és 30-ika között fogja tartani. A gyűlés napjait majd később állapítják meg. A kultúregyesület elnöksége már most megindította az előkészületeket, hogy a társaság, amelynek sorába az ország legkiválóbb tudósai tartoznak, méltó fogadtatásban részesüljön Nagybecskereken s hogy ez a ritka, nagy fontosságú kulturális esemény méltó keretben folyjék le.

— **Érettségi a felső kereskedelmi iskolában.** A nagybecskereki áll. felső kereskedelmi iskolában holnap és holnapután lesznek a szóbeli érettségi vizsgák, amelyeknek eredményét szombaton délután hirdetik ki.

— **A kultúregyesület olvasóhelyiségének nyári szünete.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyiségének (Váraljai-utca 9.) nyári szünete június hó 19-dikén kezdődik. Az olvasóhelyiség október elsejéig lesz zárva s akkor nyílik meg ismét a közönség számára. A nyári szünet alatt vasárnap délutánokint lesznek könyvtárórák.

— **Előadás a házadóról.** Mint Nagyikindáról jelentik, Tóth István kir. tanácsos pénzügyigazgató a múlt héten az ottani városház nagytermében a nagyikindai járás jegyzőinek és adótisztjeinek előadást tartott a házadóról s behatóan ismertette a nagyszámmal megjelent hallgatók előtt az új házadótörvényt.

— **Balás Iván temetése.** A hétfőn elhunyt Balás Iván megyei aljegyzőt tegnap délelőtt temették el nagy részvét mellett Budapesten, a kerepesi-uti temetőben levő családi sírboltban. A gyászszertartáson, mely délelőtt 11 órakor volt a temető halottas-házában, a család tagjain kívül résztvett a vármegye képviselőiben Sal Ferenc főszó gabiró és dr. Mihálovics István, nemkülönben az elhunytak számos jóbarátja és ismerőse. A vármegye közönsége és a tisztikar nevében diszes koszorút helyeztek el a ravatalra.

— **Rajzkiállítás a polgári iskolában.** A helybeli állami polgári fiúiskolai rajzkiállítás megnyílt és máttól folyó hó 24-éig d. e. 8—12-ig, délután 2—6-ig megtekinthető az intézet emeleti részében. Különös figyelmet érdemelnek az I., II. osztály rajzai, hol már az új irányu (természet utáni rajzolás) rajzkutatásnak nem kicsinyelhető eredményét látjuk.

— **Tanítók kitüntetése.** Közöltük már, hogy a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület a magyar nyelv sikeres tanítása körül szerzett érdemekért Hírka István törökkanizsai áll. el. iskolai tanítót és Ágoston Ilona torontáljózseffalvai áll. óvónőt az ötven koronás egyesületi jutalomdíjjal tüntette ki. A jutalmat, mint lapunknak jelentik, tegnapelőtt adta át ünnepiesen Tallián Emil törökkanizsai járási főszó gabiró mind a két kitüntetettnek a törökkanizsai állami elemi iskolában. Az ünnepi aktuson nagyszámu közönség gyűlt össze s Tallián főbíró szép beszéd kíséretében adta át a kitüntetést Hírka Istvánnak és Ágoston Ilonának, buzdítva őket további lelkes munkálkodásra. A kitüntetettek a jutalomért meleg szavakkal fejezték ki köszönetüket.

— **A Lloyd-társulat közgyűlése.** A nagybecskereki Lloyd-társulat június hó 29-ikén d. e. 11 órakor tartja saját helyiségében ez ideai rendezési közgyűlést.

— **Évzáró vizsgák.** Bocsaárról írják lapunknak: Báró Baich Iván állami népiskolai gondnoksági elnök elnöke alatt tegnap tartották meg Bocsaáron az évzáró vizsgákat, a melyek fényesen sikerültek. Most hat éve annak, hogy Bocsaáron államosítva lettek az iskolák s így már a 6-ik osztályba járók is itt kezdtek tanulni s ezek is tünnek ki a legjobban, mivel a magasabb tanulmányokban igazán mnglepő eredménnyel vizsgáztak. Érdekes, hogy az egyik osztálynak ép egy szerb nemzetiségű tanulója küzdötte fel magát elsőnek. A vizsgákon mindvégig részt vett báró Baich Iván szül. Thoroczkay grófné leányával, Margit baronessal, Bayer Alajosné gyermekeivel, a községi előjáróság, a gondnokság tagjai és még sokan, akik a tanügy iránt érdeklődnek.

Magyarpadéról a következőket írják lapunknak: Községünkben az állami iskolákban az évzáró vizsgák f. hó 15-én tartattak meg s habár két tantermi iskola hiányában már két év óta váltakozó rendszer mellett folyt is a tanítás, a

vizsgák eléggé jól sikerültek, amely eredmény csakis az itt működő tantestület érdemének köszönhető. A vizsgákon Szvoboda Adolf közs. jegyző, gondnoksági elnökön kívül résztvettek: Kovács Géza magyarpadéi róm. kath. plébános, Imbronicus Dusan szerbpadéi gör. kel. plébános, Rigyitsky Milán szerbpadéi jegyző, valamint több községi előjáró és szülő.

— **Napfogyatkozás.** A csillagászok és a kalendárium mára teljes napfogyatkozást hirdetnek. A június e szerint elég változatos tümenyekkel szolgál az égboltozaton, mert csak a legutóbb június 4-ikén volt részünk teljes holdfogyatkozásban. Ezuttal teljes napfogyatkozás lesz, de ezt mi már nem látjuk, mert a napfogyatkozás este 10 óra 25 perckor kezdődik, a mikor a nap nálunk már régen lenyugodott. A teljes fogyatkozás egyébként 11 óra 55 perckor lesz s hajnali 1 ór. 31 percig tart. Az egész tünemény 3 óra 1 perckor ér véget. A fogyatkozást egyébként északi Európában, Ázsia északi felében, Északamerikában és az északsarki vidékeken látni. Aki tehát nagyon érdeklődik a nap megfogyatkozása iránt, annak előbb egy kis északsarki utra kellett volna elindulnia, a mire persze keveseknek lehet módja a — pénzfogyatkozás folytán.

— **A nagyikinda-ujaradi vasut.** A fővárosi lapok P a a s c h e Hermann dr. titkos tanácsosnak, a német birodalmi gyűlés alelnökének budapesti időzését összefűzték az uarad-nagyikindai helyi érdekű vasut ügyével. Ugy vélik, hogy a tanácsos érintkezésbe lépett e tárgyban a magyar kormány tagjaival és azt hiszik, hogy a fontos vasut ügye végre-valahára német tőkével dülőre jut. Az aradi megbízott, Kádár Gyula kijelentette, hogy a dolgokról még nem kapott értesítést. Egyben közölte, hogy a Pesti Agrár Bank ajánlattételre hívott föl több vállalkozót. Többek között ajánkozott Tószegi Freund Lajos és Schiffer Lajos. Az előbbi 7,200,000 koronáért vállalkozott az építésért. A bank ezt az ajánlatot akarta elfogadni. Közben azonban újabb ajánlat érkezett be. Milkó Izidor vállalkozó kijelentette, hogy 7,200,000 koronáért ő is hajlandó az építkezésre, de amellet kötelezi magát arra, hogy a volt vállalkozónak, Pallósnak az adósságait is rendezzi.

— **Köszönet.** Főtisztelendő Farkas Ignác kegyesrendi főgimnáziumi tanár, a róm. kath. népiskola és polgári iskola szegénysorsu, dicséretes magaviseletü tanulóinak jutalmazása céljából két tiz koronás aranyat bocsátott rendelkezésünkre. Fogadja ezuton is a szegény tanulók nevében hálás köszönetünket. — Intézeti főnök.

Putics Oktáv nagybecskereki kir. törvényszéki bíró 6 darab diszes könyvet adományozott a központi állami iskola jó magaviseletü és szorgalmas tanulóit közt való kiosztás céljából, mely adományért az intézet nevében hálás köszönetet mond B a a d e n Károly igazgató.

Tartós gyógyszer. Fájdalmas csuznál, a idere-, testrészek és a forgó köszvényes bántalmaknál a „Moll-féle sóborszesz“-szel való bedörzsölés sikerrel használtatik. Egy üveg ára 1-90 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kéréndő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (e)

Művészet, irodalom.

* **A nagybecskereki és nagyikindai színház.** A tegnapi megyei közgyűlésen a nagybecskereki új színház ügyével kapcsolatban dr. Bogdán Zsivko nagyikindai polgármester azt kívánta, hogy Nagyikindán is létesítsen a vármegye új színházat.

A nagyikindai színpártoló egyesület most kérvényt is intézett eziránt a vármegyéhez, a melyben azt mondja, hogy megragadva a nagybecskereki új színház tervének az alkalmát, fölhívja a vármegye közönségének figyelmét Nagyikinda város színügyére és hogy tisztelettel arra kérje, miszerint nemcsak Nagybecskereken, de a vármegye másik rendezett tanácsu városában is emeljen egy modern színházi épületet, hogy ez ügyet itt is hasonló anyagi támogatásban részesítse, mint Nagybecskereken. Kéri a színpártoló bizottság, hogy dr. Pollák Győző törvényhatósági bizottsági tagnak ez ügyben tett indítványát oly értelemben és kiegészítéssel fogadja el, hogy ugyanannyi anyagi áldozattal Nagyikindán is épít színházat és hogy az ez iránti lépések megtételére, telek megszerzésére és a színházi épület emelésére alispánt felhatalmazza.

A tegnapi közgyűlésen ez a beadvány még nem volt ismeretes, azonban megfelelő megállapodás történt az ügyben. Itt csak azt említjük

meg, hogy a Kikindán megjelenő „Torontáli Hírlap“ a színházügygel foglalkozva, a nagybecskereki színházhoz hasonló méretű színház létesítését nem tartja Nagyikindán keresztülvihetőnek. Cikkét így végzi:

„Tisztességes, egyszerű, szerény viszonyainknak megfelelő színházra igenis égető szükségünk van. Ezt 50—60.000 koronányi költséggel meg lehet csinálni. Ennek előteremtésén gondolkozzanak reális fővel a színpártoló egyesület tisztelt tagjai.“

Esküdtszék.

§ **A haragosok.** A nagybecskereki esküdtbiróság tegnap tárgyalta Cziczvarin Milutin bűnügyét, mely egyszersmind az utolsó is ebben a ciklusban.

Cziczvarint, mint ismeretes, a kir. ügyészség szándékos emberölés büntetével vádolta, mert haragosát és ellenségét minden komolyabb ok nélkül orozva agyonütötte.

A vád- és védbeszéd meghallgatása után az esküdtek tanácskozássra vonultak vissza, majd Ellmer Péter, az esküdtek főnöke, kihirdette a verdiktet, amely szerint Cziczvarint az esküdtek szándékos emberölésben mondották bűnösnek.

A kir. törvényszék a verdikt alapján Cziczvarint 8 évi fegyházra, hivatalvesztésre és a bűnügyi költségek megtérítésére ítélte.

A kir. ügyész az ítéletben megnyugodott, míg a vádlott és védője semmisségi panaszt jelentettek be.

TÁVIRATOK

A válság.

Lukács László akciója.

Budapest, június 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Most már közismert tény, hogy Lukács László volt pénzügyminiszter komoly tevékenységet folytat a kibontakozás dolgában. Lukács László a függetlenségi párt vezetőségével tárgyalt először, azonban a vezetőség elutasította Lukács tervezetét. Lukács azonban ennek dacára is folytatja munkáját s mint a környezetéből mondják, nem lehetetlen, hogy sikerülnie fog a kibontakozást legalább is elősegítenie.

Lukács László egyébként egy ujságíró előtt kijelentette, hogy a helyzet nagyon komoly s ha a függetlenségi párt szélső álláspontjából nem enged, ennek igen rossz vége lesz.

A függetlenségi pártkörben tegnap este élénk eszmecsere tárgyat képezte Lukács László akciója. A jelenlevő képviselők örömlüknek adtak kifejezést, hogy a pártvezetőség elutasította Lukács László terveit, voltak azonban többen, akik annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy inkább Lukács Lászlóval működnek együtt, mint Wekerlével és Andrásyval. Ezzel szemben Holló Lajos azt fejtegette, hogy Lukács Lászlóval, aki az ischli klauzula értelmi szerzője, lehetetlen az együttműködés. A pártkörben egyébként az a vélemény, hogy Lukács László missziójából kitűnik, hogy Wekerlét és Andrásyt Bécsben el-ejtették.

A függetlenségi párt manifesztuma.

Budapest, június 17. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mint politikai körökben beszélnek, a függetlenségi párt manifesztumát Gál Sándor képviselő, Kossuthnak egyik legbizalmasabb embere most készíti s a manifesztumot még e héten az intézőbizottság megvitatja.

Kristóffy nyilatkozata.

Budapest, június 17. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egyes lapok azt írták, hogy az utóbbi napokban említett harcosminiszteriumban szerepe jutna Kristóffy volt belügyminiszternek is. Kristóffy József most a lapokban nyilatkozik, hogy az ő személyének a válságban való illetén szerepeltetésével csak a függetlenségi pártot akarják ugratni. Ő neki a válságban semmiféle szerepe nincs és a kibontakozás körüli munkában nem is kíván résztvenni.

A trónörökös és Tisza István gróf.
Budapest, június 17. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Bécsből jelentik, arra a hirre vonatkozólag, hogy Tisza István gróf Ferenc Ferdinánd főherceggel Czernin István gróf vadászatán találkoznék, Czernin István gróf fölkérte a hirt először közlő „Bohemia” című lapot annak kijelentésére, hogy Tisza István gróf az említett vadászat vendégei között nem volt.

A függetlenségi párt értekezlete.
Budapest, június 17. (A „Torontál” ered. táv.) A függetlenségi párt hivatalos lapja a függetlenségi értekezletről ezeket írja:

„A függetlenségi párt értekezlete a jövő hétre marad. A döntés alá kerülő tárgy nagy fontossága miatt Kossuth Ferenc tekintettel van arra, hogy az értekezlet olyan módon és időben hívassék össze, hogy a párt valamennyi tagja kellő időt nyerjen, fölkészülhessen és ezen a döntő jelentőségű tanácskozáson okvetlenül résztvehessen. Az értekezlet előtt még ülést tart az intéző-bizottság.”

A függetlenségi pártkörben az értekezlet elhalasztásáról beszélgetve megállapították, hogy az intéző-bizottság szabad kezét adott a vezéreknél, hogy mikorra hívják össze az értekezletet. A pártban mindenki helyesli a határozatot és akár mikor lesz is a konferencia, bizonyos, hogy a vezérek véleményeszerint fog dönteni, mert senki sem akar a pártban Kossuth és a vezérek ellen politikát csinálni. Ezért is nyugodtan várják Kossuth intézkedését és nem sürgetik az értekezletet. A pártegység most a fő, a párt pedig egységes.

A kibontakozás körül.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Neue Freie Presse” budapesti levelezője írja, hogy a politikai pártok közötti egyenetlenség nem hogy szűnne, de napról-napra mindinkább határozott formát ölt. Mindazonáltal a komoly politikai körökben erősen hangoztatják, hogy a döntésnek még a nyáron meg kell történnie, legyen az a parlamenti helyzetre nézve akár kedvező, akár kedvezőtlen, mert amennyiben a kormányválság megoldását öszre halasztanák, úgy a helyzet addigra még kedvezőtlenebbé alakulna. Politikai körökben kizártnak tartják, hogy egy 67-es kormány sikeresen operálhasson, kivéve, ha oly kedvezményeket nem hoz, melyek általános megelégedésre szolgálhatnának és éppen ezért sokan valószínűnek tartják, hogy Bécs már a legközelebbi időben engedni fog a ridegségből, a melylyel eddig minden követelés elől elzárkózott. Ez esetben a 67-es pártoknak kilátásuk volna arra, hogy az új választásokból sikeresen bontakozzanak ki.

Bosznia alkotmánya.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint politikai körökből jelentik, az osztrák kormány megküldte a magyar kormányának Bosznia és Hercegovina alkotmánytervezetét tanulmányozás és hozzászólás végett. Az igazságügyminiszteriumban most tanulmányozzák a tervezetet.

A törökországi helyzet.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a haditörvényszék elrendelte 68 marsallnak és tábornoknak a letartóztatását.

Határidő-üzet.

Budapest, június 17. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	27.12
Rozs (uj)	20.50
Zab (uj)	15.64
Tengeri (juliusra)	15.46
Tengeri (uj)	14.—

Közgazdaság.

Tenyészállatkiállítás Pancsován.

— A pancsovai gazdasági egyesület jubileuma. —

— június 17.

A pancsovai gazdasági egyesület fennállásának ez évben volt 40 éves fordulója. Az évforduló emlékének megünneplésére a pancsovai gazdasági egyesület a földművelésügyi miniszter és a torontálmegyei gazdasági egyesület támogatásával június hó 13-án kiválóan szép sikerű tenyészállatkiállítást és földmives gazdák lovai számára ügető- és sikversenyt rendezett Pancsován. A kiállítást reggel 9 órakor nyitotta meg dr. Scsitinszky Adolf, a pancsovai gazdasági egyesület elnöke rendkívüli nagyszámu érdeklődő közönség jelenlétében.

A kiállítás megnyitása után megalakult a bíráló-bizottság, melynek tagjai voltak: Jovánovics Sándor, Döhrmann Henrik méneskari százados, dr. Gyertyánffy Jenő, Marton Andor, Gáspár Ernő, Urbán Gusztáv, Witt Jenő, Örs Károly, Petrás Jenő, pancsovai Graff J. Pál, dr. Bogdanov János, Mocsán Rezső, Sztodola Pál, Scherbach Ferenc, Radanov György, Herr János és Paul Péter. A bíráló-bizottság két csoportban dolgozott. Az egyik bizottság a lovakat, másik a szarvasmarhákat és sertéseket bírálta. A bírálat eredménye a következő:

A díjazás.

Bíráló-bizottság szarvasmarha és sertésekénél: Elnök: Gáspár Ernő gazd. felügyelő; tagok: Urban Gusztáv kir. járási állatorvos, Witt Jenő városi napidíjas állatorvos, dr. Bogdanov János városgazda, tanácsnok, Mocsán Rezső városgazda, Sztodola Pál gazd. egyt. titkár, Scherbach Ferenc, Radanov György gazdák.

Lovaknál: Elnök: Jovánovics Sándor v. főjegyző, polgármester-helyettes, a lótenyésztési bizottság elnöke; tagok: Döhrmann Henrik méneskari százados, dr. Gyertyánffy Jenő járási főszolgabíró, Marton Andor, Örs Károly all. városi állatorvos, Petrás Jenő méneskari főállatorvos, pancsovai Graff J. Pál, Herz János, Paul Péter gazdák.

A díjazás eredménye pirostarka és magyar fajta teheneikért: Jahrausz János Franzfeld 30 kor., Beutelbeck János Pancsova és Ruppenthal Ádám Franzfeld 25-25 kor., Welker Dániel Pancsova 15 kor., Palics Vazul Pancsova 10 kor.

1-3 éves üszökért: Sprecher János Franzfeld 30 kor., Wagner Félix T.-Beresztőcz, Babányi Mihály Hertelendyfalva, Scherer Jakab Franzfeld 15-15 korona.

Ugyanezen csoportban Pancsova város díjaiból a következő pancsovai gazdák nyertek díjakat: Antonovics Károly 50 kor., Tomics Vazul 30 kor., Stefanov István, Jakovlyev Arszá 15-15 kor., Radanov Pál, Roos János, Antoniev Dusan, Wilhelm József, Antonovics Károly, Viaty István, Bachmann Károly 10-10 korona.

Mutavescics Péter 40 kor., Pavlov Áca 25 kor., Antonovics Károly és Sollmann Jakab 15-15 kor., Schock Jakab, Kovács Marton, Scherbach Ferenc és Hain Ferenc 10-10 korona.

Oklevelet kaptak: Ruppenthal Ádám Franzfeld, dr. Boskovics Dusan és Kovács Marton.

Sertésekért: Vuics István 25 kor., Wagner Félix T.-Beresztőcz 15 kor., Pavkov Áca Pancsova, Lech Frigyes Franzfeld 10-10 korona, Welker Dániel, Makara Szvetozár Pancsova 5-5 korona.

A lókiállítás díjazottjai: Hild Ferenc Franzfeld 50 kor., Ulrich Károly Torontálalmás 30 kor., Rödler Jakab Franzfeld 20 kor., Czarina Szilárd Révaujfalu 15 kor., Wagner János T.-Beresztőcz 15 kor., Straki György Glogon, Nestorov Szilárd Sztarcsova, Wagner Rezső T.-Beresztőcz, Paul Károly, Müller Lajos, Welker Dániel, Reiser István Pancsova, Jahraus János Franzfeld, Golát Pál, Raff Miklós Hertelendyfalva 10-10 korona.

Scherer Jakab Franzfeld 40 kor., Gebhardt Jakab Franzfeld 25 kor., Ketterer József Tor.-Almás 20 kor., Wagner Félix T.-Beresztőcz, Jahraus János Franzfeld, Györfy Barabás Hertelendyfalva, Dech Jakab, Müller János, Hild Ferenc Franzfeld és Zagajcsán Milán Révaujfalu 10-10 korona.

Welker Dániel 50 kor., Mutavescics István 30 kor., Müller Lajos 20 kor., Petkov Áca, Koity Lása 15-15 kor., Sztaniszlavjev György, Pavlov János, Sztaniszlavjev Miklós, Todorov Pája, Szubotics Mója 10-10 korona.

Petkov Áca 40 kor., Taraity György 25 kor., Dragomirov János 20 kor., Pavlov Áca, Todorov Pál, Sztójánov Döme, Kracsin Péter, Radanov Nika, Welker Daniel, Paul Károly és Jankov Lázár 10-10 korona.

A díjakat déli 12 órakor osztották ki, mely alkalommal dr. Scsitinszky Adolf elnök lelkes hangú beszédet intézett a díjak nyerteséhez.

A lóverseny.

A lóversenyt d. u. 3 órai kezdettel tartották meg sok ezerre menő közönség jelenlétében. Versenybírák voltak:

Célibíró: Döhrmann Henrik méneskari százados. Pályabírák: Marton Andor, Gáspár Ernő, Jovánovics Sándor vár. főjegyző, lóteny. bizottsági elnök. Indító: Radulovics Gergely m. kir. határrendőrségi felügyelő.

A versenyek eredménye a következő:

1. Sikverseny a) 4 éven felüli lovak részére: I. díjat 75 koronát nyert Jahraus János Franzfeld. II. díj 40 kor. Kimprán György Pancsova. III. díj 25 kor. Sztaniszlavjev Nika Pancsova. IV. díj 15 kor. Tomics Vazul Pancsova. b) 4 éven aluli lovak: I. díj 50 kor. Koch János. II. díj 30 kor. Jahraus Jakab. III. díj 20 kor. Scherer Jakab. IV. díj 10 kor. Jahraus Ádám, mind a 4 Franzfeld.

2. Ügetőverseny 4000 méter. I. díj 60 kor. Radanov Pál Pancsova 11 p. 40 mp. II. díj 40 kor. Putz János T.-Almás 12 p. 13 mp. III. díj 30 kor. Scherer Jakab Franzfeld 12 p. 18 mp. IV. díj 20 kor. Mutavescics István Pancsova és V. díj 10 kor. Szrdanov Zaka Pancsova.

A lakoma.

Este 8 órakor a pancsovai gazd. egyesület vezetősége a vendégek tiszteletére lakomát adott a Weifert-féle nyári vendéglő helyiségében. A lakomán az első felköszöntőt dr. Scsitinszky Adolf, a pancsovai gazd. egyesület elnöke mondotta. Beszédében visszapillantott az egyesület 40 éves múltjára, az egyesület céljára, törekvéseire és elért sikereire. Poharat Döhrmann Henrikre, Marton Andorra, Gáspár Elnőre és Petrás Jenőre üritette.

Marton Andor a megjelent vendégek nevében mondott köszöntőt a pancsovai gazd. egyesületre, kidomborítva, hogy az egyesület sikereit a vezetőség önzetlen munkásságának köszöni, mely önzetlen munkásság bizonyára meg fogja teremni azon legszebb gyümölcsöt, hogy Pancsovának és környékének nemzetiségi lakosai a magyar hazának igaz hűségű fiai s a magyarságnak benső barátjai lesznek.

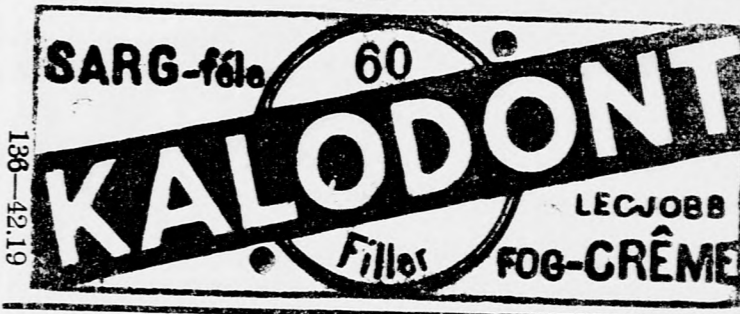
Jovánovics Sándor h. polgármester dr. Scsitinszky Adolfot, a pancsovai gazd. egyesület elnökét éltette, mint akinek elnöksége alatt tért reá az egyesület az eredményes munkálkodás biztos ösvényére.

Dr. Scsitinszky Adolf Radulovics Gergelyre, a lóverseny főrendezőjére üritett poharat. A lakoma mindvégig barátságos hangulatban a késő éjjeli órákban ért véget.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyitlér.

(E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1909. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest-Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:50 óra
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest-Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged-Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 45 p.
Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda-Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalifalva-Pancsova és Alibunarra reggel 3 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 33 perc.
Módosról-Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról-Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról-Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zsombolyáról-Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

139/1909. V. sz.

589-11

Árverési hirdetés.

Alólirott kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a perlaszi kir. járás-bíróságnak 1908. évi Sp. 243. és 242. sz. végzése következtében dr. Stern Lázár nagybecskereki ügyvéd által képviselt Batyanov Tana tomasováci lakos javára 510 és 456 korona s járuléka erejéig 1909. évi március 23-ik napján fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 710 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 20 drb juh, 3 csikó, 1 tinó és 1 morzsoló gép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járás-bíróság 1909. évi V. 139/5. sz. végzése folytán 966 kor. tökekövetelés, ennek 1908. évi május hó 7-ik napjától járó 5% kamatai erejéig Tomasoóczon, adósok házána leendő megtartására 1909. évi június 30-ik (harmincadik) napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Perlasz, 1909. évi június 12.

Engl,
kir. bir. végrehajtó.

5223/909. sz.

Mokrin község előljárástól.

Pályázati hirdetés.

Mokrin községénél lemondás folytán az iktatói, egy végrehajtói és egy díjnoki állás lévén üresedésben. Felhivatnak mindazok, kik ezen állás egyikét elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat, szakavatottságukat és nyelvismeretüket igazoló okiratokkal felszerelt kérvényeiket e hó 25-ig Mokrin község előljárástól okvetlenül adják be.

Az iktatói fizetése napi 2 kor. 50 fill., a végrehajtóé szintén 2 kor. 50 fill., míg a díjnok fizetése pedig napi 2 kor., mely havi utólagos részletekben lesz a községi pénztárból folyosítva.

Mindhárom állás állandó, kinevezés útján töltetik be és f. évi július hó 1-ére már elfoglalandó.

Az iktatói és a végrehajtói állásra pályázóktól szakavatottság, szép írás és a hivatalos magyar nyelven kívül a szerb és német nyelv bírása kívántatik meg és a végrehajtói állásra pályázók közül azok részesülnek előnyben, akik az adóügyi ben jártasságot is igazolják.

A díjnoki állásra pályázók által pedig szintén jó írás és az adóügyi ben némi jártasság igazolandó.

Mokrin, 1909. évi június hó 12.

586-3.2

Községi előljárástól.

2 segéd, 1 inas

azonnali belépésre kerestetik.

Benó Testvérekrövid-, divat- és játék-kereskedés
Nagybecskerek.

581-3.3

**A világ legtökéletesebb
szépitő szere**

402-20.15

a Hajós-féle aradi

Ibolya-Creme.

Ideális gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot, bibireset, bőrvörösséget és bármely arc-tisztítatlanságot.

Az elegáns hölgyközönségnek kedvence szépitőszere. A párisi és londoni hygienikus kiállításokon az összes kiállított szépitőszerek közül az első díjat nyerte el. (Diszoklevél a nagy aranyérmekkel.)

Ára egy tégelynek 1 K. Dupla nagyságu tégely 2 K. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; a bevásárlásoknál csakis Hajós-féle Ibolya-Cremet tessék kórni és elfogadni

Kapható a készítmény:

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában ARAD.Nagybecskereken: Melkuhn Dezső ur
drogueriájában.

továbbá minden nagyobb gyógyszerárában.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEK A

'TORONTÁL'

KIADÓHIVATALÁBAN.

Jó megjelenésű urak

kerestetnek magas jutalék mellett, meghatározott vidékekre képviselőknék, vagy utazóknak, első rangu gyümölcs-konzervek, rajnai és Mosel borok, finom kivitelű pléh plakátok és pharmitikai szerek részére. Fényképes ajánlatok „Jó megjelenésű” jelige alatt

Lukács Vilmos hirdetőjébe Budapest

Füredő-utca 10. kéretnek.

566-1.1

Hivatalnok!

Most érettségizett fiatalember gyári irodánkban alkalmazást nyer.

Ajánlatokat kérünk magyar és német nyelven.

Torontáli cipőgyár Nagybecskerek.

580-3.3

Egy világosan gondolkodó fő

a hasznára tudja fordítani mindazokat a találmányokat, melyeket a kémiai tudomány az élelmiszerek terén tett.

Dr. Oetker sütőpora a 12 fillér, helyettesíti az élesztőt és tortákat, valamint minden más süteményt és tésztát könnyebbé, nagyobbá, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé teszi.**Dr. Oetker pudingpora** a 12 fillér, tejjel felfőzve kitűnő izű és olcsó utóétket képez kicsinyek és nagyok számára.**Dr. Oetker vaníliacukra** a 12 fillér, csokoládé, pudingok, tej, sanceok és krémek vanílirozsására szolgál s tökéletesen pótolja a külföldben drága vaníliashoté-t. Egy csomag tartalma megfelel 2-3 shot jó vaníliának.Minden egyes csomagot pontos és kimerítő használati utasítás van. **Kapható ngyszólván minden gyarmati áru és fűszerkereskedésben.** Receptek ingyen. 17-16.11**DR. U. OETKER, BIELEFELD ÉS BÉCS.****ELADÓ HÁZ.**

Perlaszon egy ház szabadkézből eladó.

A vételár nem egyszerűen fizetendő.

Bővebb felvilágosítást levélileg maga a ház tulajdonosa

MIXICH JÁNOS
nagykikindai lakos készséggel ad.

583-2.1

Valódi brünni szövetek

az 1909 évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férőruhahoz (Kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
olcsóbb, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K.-ért, színes szelvényt, turistalódent, selyemkangarut stb. stb. gyári árakon küld a mint megkérhető és szolid cég mindenütt ismert postógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetekéért közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legelőcsőbb árak. Ürítési választék. Mintáért, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

257-40.36

1909. évi május hó 1-étől már állandóan kapható!

Magyar forrás. Hugyhajtó és hogsavoldó Magyar forrás.

SZULTÁN-FORRÁS

Nagyon kellemes, tiszta izű, szénsavban gazdag, dus Lithion-tartalmu ásványviz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dus Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, hügykő- és hólyagbajok esetében, továbbá a légző- és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat. Kutkezelőség és központi iroda: **EPERJES.** Igazgatóság: **BUDAPEST, VI., Ferenc József-rakpart 22.** — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüsszelben, Páris, London, Newyork, Ostendben.

Telefon Eperjesen : 74.

Telefon Budapesten III-93.

Főraktár Nagybecskereken: **Ro'sa Béla** fűszerkereskedésében és azonkívül mindenütt kapható.

327-100.32